

ВПЛИВ ПОДАТКОВОГО НАВАНТАЖЕННЯ НА ЖИТТЯ ГРОМАДЯН В УКРАЇНІ ТА СВІТІ

*Берідзе С.З., здобувач вищої освіти групи Ф3/1
обліково-фінансового факультету, МНАУ*

Анотація: досліджено особливості оподаткування податком на доходи фізичних осіб та проаналізовано системи оподаткування в Україні та Швеції.

Ключові слова: оподаткування, податок на доходи фізичних осіб, заробітна плата, індекс щастя.

Податки є фінансовим підґрунтям існування держави, мірилом її можливостей у світовому глобалізаційному просторі щодо розвитку усіх сфер економіки, гарантування економічної безпеки, зростання суспільного добробуту громадян. Разом із тим, податки – знаряддя перерозподілу доходів у державі, мобілізація й використання яких зачіпає інтереси не тільки кожного підприємця чи громадянина, а й цілих верств населення і соціальних груп, що у підсумку викликає нарощування проблем зі сплати податків [6].

У багатьох країнах громадяни зобов'язані сплачувати податки для забезпечення діяльності держави. Фізичні особи в Україні сплачують податок з доходів фізичних осіб (ПДФО), ставка якого становить 18%, а ось у Швеції фізичні особи сплачують 57,2% [4].

World Happiness report (дослівний переклад – «Звіт про всесвітнє щастя») – це рейтинг щасливих країн, який проводиться серед 156 країн та встановлюється на основі певних досліджень. Станом на 2020 рік, Україна займала 123 місце у рейтингу, а Швеція – сьоме [1]. Не зважаючи на високу податкову ставку, люди у Швеції щасливі та впевнені за своє майбутнє. Це можна пояснити тим, що населення впевнено у тому, що податки, які вони із заохоченням сплачують, повернуться їм, але не у грошовому вимірнику, а, наприклад, у безоплатній медицині та освіті або екологічній ситуації у країні, тобто населення переконано у тому, що держава працює на користь людей.

Середня заробітна плата у Швеції 2000 євро (65904,6 грн (станом на 30.03.2021 курс НБУ: 1 грн = 32,9661 [3])) без врахування прибуткового податку. Якщо врахувати ПДФО Швеції (57,2%), то середня заробітна плата буде

становити: $2\,000 - (2\,000 * 57,2\%) = 856$ євро (28 218,98 грн (станом на 30.03.2021 курс НБУ: 1 грн = 32,9661 євро [3])).

Станом на березень 2021 року, середня заробітна плата українця становила 12 337 грн (374, 23 євро (станом на 30.03.2021 курс НБУ: 1 грн = 32,9661 євро [3])) без врахування податків. Якщо враховувати ставку ПДФО України (18%), то середня заробітна плата українця буде становити: $12\,337 - (12\,337 * 18\%) = 10\,116,34$ грн (306,87 євро (станом на 30.03.2021 курс НБУ: 1 грн = 32,9661 євро [3])).

Аналізуючи розрахунки, можемо дійти висновку, що у середньому населення Швеції виплачує 1144 євро (37 713,2 грн (станом на 30.03.2021 курс НБУ: 1 грн = 32,9661 євро [3])) податків зі своєї зарплати, але треба враховувати те, що у Швеції діє прогресивна податкова ставка, тобто це означає чим більше людина отримує доходів, тим більша відсоткова ставка, яку вона виплачує. Для населення Швеції прогресивна податкова ставка – це можливість не навантажувати себе роботою, як, наприклад, громадяни Японії чи України. Саме завдяки такій системі оподаткування у шведів з'являється більше вільного часу на саморозвиток, сім'ю або відпочинок. Це одна із причин чому люди у Швеції, на відміну від українців, відчують себе більш щасливими.

За даними Transparency international (міжнародний антикорупційний рух) з 1995 року публікуються дані Corruption Perceptions Index (індекс сприйняття корупції) індексу, за яким 180 країн та територій упорядковуються за рівнем сприйняття корупції на основі експертних оцінок та опитувань підприємців. Використовується шкала від 0 до 100, де 0 – високий рівень корупції, 100 – низький рівень корупції. За даними вищезгаданого індексу, у 2020 році Швеція набрала 85 балів, а Україна 33 бали [5].

Виходячи з вищевикладеного, для того, щоб Україна входила хоча б у топ-10 рейтингу щасливих країн, необхідно, насамперед активно боротися із корупцією та виводити економіку України з «тіні». Нам усім слід розуміти, що, не сплачуючи податки, ми обманюємо не абстрактну «державу», а один одного.

Література:

1. World happiness report. URL: <https://worldhappiness.report> (дата звернення: 18.08.2021).
2. Податковий кодекс України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17#Text> (дата звернення: 20.09.2021).
3. Національний банк України. URL: <https://bank.gov.ua/ua/markets/exchangerates?date=03.04.2021&period=daily> (дата звернення: 10.09.2021).
4. Trading economics. URL: <https://tradingeconomics.com/sweden/personal-income-tax-rate> (дата звернення: 30.08.2021).
5. Transparency international the global coalition against corruption. URL: <https://www.transparency.org/en/cpi/2020/index/nzl> (дата звернення: 30.08.2021).
6. Реформування податкової системи України. URL: https://minjust.gov.ua/m/str_11350 (дата звернення: 30.08.2021).

***Abstract:** the peculiarities of personal income taxation are studied and the taxation systems in Ukraine and Sweden are analyzed.*

***Keywords:** taxation, personal income tax, wages, happiness index.*

*Науковий керівник – Мікуляк К. А.,
асистент кафедри фінансів, банківської справи та страхування,
Миколаївський національний аграрний університет,
м. Миколаїв*